

EUROPOS KOMISIJOS PRANEŠIMAS SPAUDAI

Genetiškai modifikuoti organizmai. Vertinimo ataskaitų išvada – ES teisės aktų kryptis gera

Briuselis, 2011 m. spalio 28 d. Dviejose nepriklausomose ataskaitose, kuriomis įvertinami Europos Sąjungos genetiškai modifikuotus organizmus (GMO) reglamentuojantys teisės aktai, padaryta išvada, kad teisės aktų tikslams plačiai pritariama ir galima spręsti, kad Komisijos neseniai pasiūlytos iniciatyvos juda teisinga kryptimi.

Šiandien paskelbtuose dokumentuose taip pat pažymima, kad norint pasiekti teisės aktų tikslus – sveikatos bei aplinkos apsaugos ir vidaus rinkos kūrimo – būtinos tam tikros pataisos ir svarbu užtikrinti, kad teisės aktai būtų tinkamai įgyvendinami.

„Šios ataskaitos patvirtina, kad GMO teisės aktų įgyvendinimo problemų kyla ne dėl to, kaip jie parengti, ar tikslų, kurie tebėra aktualūs, bet dėl to, kaip šie opūs klausimai sprendžiami politiniu lygmeniu, – sakė už sveikatą ir vartotojų politiką atsakingas Komisijos narys Johnas Dalli. – Todėl labai svarbūs yra tiksliniai sprendimai, kaip antai mūsų GMO auginimo pasiūlymas, nes šiuo konkrečiu pasiūlymu sprendžiamas labai konkretus politinis uždavinys, drauge paliekant galioti bendrą griežtą ES leidimų sistemą.“

Apibendrinamas Komisijos narys sakė: „Iš ataskaitų matyti, kad geriausi tolesni veiksmai yra geresnis GMO teisės aktų įgyvendinimas ir kruopščiai parengtos priemonės, kuriomis sprendžiami tam tikri klausimai. Džiaugiamės, kad daugelis 2009–2010 m. parengtų ataskaitų rekomendacijų šiomet jau įgyvendintos.“

Ataskaitos

Šias dvi ataskaitas Komisijos vardu rengė nepriklausomi konsultantai¹. Pirmojoje (238 puslapiai) vertinama **ES genetiškai modifikuoto maisto ir pašarų teisinė sistema**. Antrojoje (137 puslapiai) pagrindinis dėmesys skiriamas **GMO auginimo teisinei sistemai**. Pagrindinis vertinimo tikslas – surinkti faktus ir nuomones, visų pirma suinteresuotųjų subjektų ir kompetentingų institucijų. Vertintas teisėkūros procesų veiksmingumas bei rezultatai ir suformuluoti pasiūlymai, kaip būtų galima tobulinti ir koreguoti sistemą.

Remdamasi šių dviejų ataskaitų išvadomis Komisija atliko būtiną vidaus politikos analizę. Šis darbas ką tik baigtas, todėl šiandien Komisija skelbia šias ataskaitas.

¹ ES genetiškai modifikuoto maisto ir pašarų teisinės sistemos vertinimą atliko *Agra CEAS Consulting*, o GMO auginimo teisės aktų vertinimą – Europos politikos vertinimo konsorciumas (EPEC).

Pagrindinės išvados

Abiejose ataskaitose nurodoma, kad tiek suinteresuotieji subjektai, tiek kompetentingos institucijos plačiai pritaria tokiems pagrindiniams teisės aktų tikslams kaip sveikatos ir aplinkos apsauga ir vidaus rinkos kūrimas, nes šie tikslai atitinka visuomenės poreikius. Vis dėlto, kaip teigiama ataskaitose, dar yra ką tobulinti.

Pavyzdžiui, ataskaitose teigiama, kad **galėtų būti efektyvesnė leidimų sistema, GMO auginimo** srityje būtų naudinga taikyti **lankstesnes** priemones, reikėtų labiau suderinti rizikos vertinimo procesą. Gera žinia yra tai, kad konkretiems klausimams išspręsti nereikės keisti visos sistemos, pakaks tik nedidelių pakeitimų.

Judama tinkama kryptimi. Kas jau įgyvendinta

Vertinimo ataskaitos patvirtina, kad daugelis veiksmų, kuriuos Europos Komisija pradėjo įgyvendinti pastaraisiais mėnesiais, juda teisinga kryptimi.

Pirma, kaip vienas tokių veiksmų nurodomas **2010 m. liepos mėn. Komisijos priimtas GMO auginimo dokumentų rinkinys**. Į jį įtraukta **rekomendacija dėl genetiškai modifikuotų ir genetiškai nemodifikuotų augalų sambūvio**, kuria valstybėms narėms suteikiama daugiau lankstumo, kad rengdamos atitinkamus teisės aktus galėtų atsižvelgti į vietas, regionines ir šalies sąlygas. Šiuo metu Taryboje ir Parlamente svarstomas svarbiausias pasiūlymas leisti valstybėms narėms savo teritorijoje riboti arba drausti auginimą GMO.

Ataskaitoje teigiama, kad taikant lankstesnį požiūrį į genetiškai modifikuotų augalų auginimą išlaikoma visoje ES jau taikoma griežta leidimų sistema, pagrįsta moksliniais tyrimais, sauga ir vartotojų pasirinkimu, bet priduriama, kad sistemą būtų galima padaryti efektyvesnę.

Antra, Komisija taip pat padarė pažangą sprendžiamą techninę problemą, susijusią su **neleidžiamais GMO**, kurių **nedidelis kiekis** būna importuojamuose pašaruose. Liepos mėn. įsigaliojo derinamasis reglamentas, kuriuo sprendžiama nedidelio kiekio GMO importuojamuose pašaruose problema ir kuriam pritarė valstybės narės bei verslo subjektai.

Trečia, 2011 m. balandžio mėn. Komisija paskelbė genetiškai modifikuotų kultūrų socialinio ir ekonominio poveikio ataskaitą, paremtą valstybių narių pateikta informacija, kaip reikalauta 2008 m. Aplinkos ministrų tarybos išvadose. 2011 m. spalio 18 d. Komisija pradėjo procedūrą, kuria siekiama padėti valstybėms narėms rinkti informaciją ir ja dalytis.

Tolesni veiksmai

Artimiausiomis savaitėmis Komisija pasiūlys **konkretesnių reikalavimų, taikomų teikiams** importuojamų maisto produktų ir pašarų **leidimų paraiškoms**.

Ji taip pat **persvarsto rizikos aplinkai vertinimo gaires**, siekdama jas padaryti išsamesnes bei tikslesnes – jos jau aptariamos su valstybėmis narėmis ir suinteresuotaisiais subjektais. Galutinis dokumentas turės teisinį statusą ir bus patvirtintas valstybių narių. Tai svarbus žingsnis gerinant griežtą GMO teisės aktų rizikos aplinkai vertinimo reikalavimų įgyvendinimą.

Dar viena prioritetinė sritis – **bendrovių ir valstybių narių atliekamos poveikio aplinkai stebėsenos sugriežtinimas**. Europos maisto saugos tarnybos ir valstybių narių specialistams glaudžiai bendradarbiaujant su Komisija, rengiamos išsamesnės gairės.

Daugiau informacijos

http://ec.europa.eu/food/food/biotechnology/index_en.htm

[MEMO/11/742](#)

Asmenys ryšiams:

[Frédéric Vincent](#) (+32 2 298 71 66)

[Aikaterini Apostola](#) (+32 2 298 76 24)